

Guide til gode opptak av nye medlemmer

Bakgrunn

Mange studentidrettslag opplever stor pågang av nye medlemmer, særlig ved semesterstart. På grunn av begrenset anleggskapasitet er det ikke alltid plass til alle som ønsker å delta. Det er viktig at opptaket foregår på en måte som er rettferdig, inkluderende og i tråd med idrettens lover og verdier. Denne guiden gir anbefalinger for hvordan opptak kan gjennomføres på en god og ansvarlig måte. Den tar også opp lovene som gjelder, og konsekvenser ved brudd på disse.

1. Lover og regler – formalia i NIF og NSI

Alle studentidrettslag som er tilknyttet Norges idrettsforbund (NIF) og Norges studentidrettsforbund (NSI), er dermed forpliktet til å følge deres lover (NIFs lov og NSIs lov)

Dette betyr:

- **Lik rett til medlemskap:** Alle som ønsker å delta i studentidrettslaget, har rett til å bli medlem så lenge de fyller kravene i lagets vedtekter (75% med studentstatus og betaling av medlemskontingent) (Jf. Lov for Norges studentidrettsforbund, §4 (1))
- **Rettferdig behandling:** Alle medlemmer skal behandles likt, og forskjellsbehandling uten saklig grunn er ikke tillatt (jf. NIFs lov, §1-2 (1))
- **Vedtak skal kunne begrunnes:** Eventuelle avslag må kunne begrunnes med åpne og saklige kriterier.

2. Toppidrett og breddeidrett – ulike mål, ulike opptak

Studentidretten er i utgangspunktet breddeidrett – åpen for alle, med fokus på aktivitet og inkludering. Noen lag har også konkurransegrupper eller satsningsnivå, som kan stille krav til ferdigheter.

Anbefalinger:

- Skill mellom bredde- og konkurransetilbud.
- Sørg for at det finnes et reelt tilbud også for nybegynnere og de som vil delta for det sosiale og helsemessige.
- Eventuelle krav om ferdigheter må gjelde kun i konkurransegrupper, og må være tydelig kommunisert.

3. Try-out, audition eller intervju – når er det greit, og hva må gjelde?

Try-outs/intervjuer er kun aktuelt dersom:

- Det er et konkurransetilbud med flere søkere enn plasser.
- Det er et konkurransetilbud med begrenset anleggskapasitet el.
- Det er et konkurransetilbud som krever spesifikke ferdigheter eller posisjoner.

Viktig:

- Kriteriene må være saklige, åpne og tilgjengelige for søkerne på forhånd.
- Prioriter studenter
- Sosiale, diskriminerende eller usaklige hensyn (f.eks. alder, kjønn, utseende, personlighet, fritidsinteresser og alkohol) skal aldri være avgjørende.

4. Om intervju – hvordan gjennomføres det på en god måte?

Hvis intervju benyttes:

- Bruk enkle, like spørsmål til alle.
- Klargjør formålet – er det for å kartlegge motivasjon, erfaring, ferdighet eller noe annet?
- Det trenger ikke være mer enn to personer i intervjuet – én som spør, én som noterer.
- Dersom intervjuerne kjenner eller har et nært forhold til personen som er på intervju, bør andre gjennomføre dette/disse intervjuene.
- Ikke still spørsmål om privatliv, utseende, legning, religion, helse eller andre sensitive temaer som ikke skal være et vurderingskriterier for opptak.

5. Breddeidrett- når det ikke er behov for intervju eller try-out.

- Dersom aktiviteten er breddeidrett og åpen for alle, men det er begrensede plasser, skal opptak gjøres på en objektiv måte. Dette kan eksempelvis være at de som melder seg på først, er de som får plass.
- Prioriter studenter

6. God informasjon og åpenhet – hva bør idrettslaget kommunisere?

Lagets nettside og sosiale medier bør inneholde:

- Klare opptakskriterier og beskrivelse av opptaksprosessen.
- Oversikt over nivå og type tilbud.
- Lagets verdier og hva man kan forvente som medlem.
- Tydeliggjøre varslingsrutiner.
- Kontaktpersoner ved spørsmål.

7. Oppfølging og ansvar – hvordan sikres gode prosesser?

Hovedstyret i idrettslaget har overordnet ansvar for at opptak gjennomføres i tråd med lover og retningslinjer.

Anbefalinger:

- Hovedstyret bør godkjenne opptaksprosessen i hver gruppe.
- Ha faste rutiner for å følge opp opptak og eventuelle avslag.
- Synliggjøre klubbens varslingsrutiner, dens anonymitet og lav terskel for å varsle ved ubehagelige/ ugreie opptak.
- Innhent lister på studenter som har fått avslag i undergruppene, for å kunne informere om andre tilbud som har ledig plass, eller fylle eventuelle frafall i løpet av sesongen.
 - Husk: Samtykke og GDPR-rutiner
- Det er hovedstyrets ansvar å behandle brudd på anbefalingene og lovene.
 - Medlemmer har mulighet til å melde inn brudd direkte til lovutvalget, da er det lovutvalget som vurderer saken.
 - Hovedstyret kan alltid få bistand fra NSI ved brudd på anbefalinger eller lover.

8. Individuelle tilpasninger

Undergrupper har anledning til å gjøre nødvendige individuelle tilpasninger av malen, slik at den bedre samsvarer med den aktuelle idrettsgrenen eller den spesifikke situasjonen. Alle tilpasninger må imidlertid være i samsvar med gjeldende lover, og godkjennes av hovedstyret.

Eksempler på tillatte tilpasninger:

- Tilpasse spørsmål avhengig av om det dreier seg om toppidrett eller breddeidrett.
- Endre spørsmål basert på om idretten utøves som lagidrett eller individuell idrett.

Konsekvenser ved uryddig opptakspraksis

Usaklig eller uryddig opptakspraksis som strider mot loven kan få alvorlige konsekvenser både for hovedstyret, idrettslaget og eventuelle undergrupper.

§ 1-4. Straffebelagte handlinger/unnlater (NIFs sanksjonsregelverk)

(1) Straff etter disse bestemmelser kan ilegges, dersom person eller organisasjonsledd:

- a) bryter NIFs eller NIFs organisasjonsledds regler eller vedtak,*
- j) på annen måte opptre slik at det klart kan skade idrettsarbeidet eller idrettens anseelse.*

a. For hovedstyret/idrettslaget:

- Tap av rett til medlemskap og derav følgende rettigheter (jf. NIFs sanksjonsregelverk §1-7 bokstav f, og Lov for Norges studentidrettsforbund §4(5))
- Tap av rett til å avholde arrangement, eventuelt andre arrangementmessige reaksjoner (jf. NIFs sanksjonsregelverk §1-7 bokstav h)
- Kan føre til tap av økonomisk og administrativ støtte.

b. For grupper eller lag:

- Tap av retten til å søke om økonomiske midler.
- Tap av retten til å delta på nasjonale og internasjonale arrangement/ konkurranser/ samlinger (Jf. NIFs sanksjonsregelverk §1-7 bokstav e). Eller miste sine plasseringer, og unnlates muligheten for å delta i EM, VM og OL.
- Grupper og enkeltpersoner kan bli utestengt fra idretten.